

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

JAWNE

Egz. Nr 3

Mjr mgr inż. Andrzej DOROCIŃSKI

MASKOWANIE OPERACYJNE W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII I FRONTU Konspekt wykładu

BIBLIOTEKA NAUKOWA ARM. WP
Techniczne Biuro Złotych Sztabów

44307

WARSZAWA

1981

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA SZTUKI OPERACYJNEJ

JAWNE

~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
Egz. Nr 3

Mjr mgr inż. Andrzej DOROCIŃSKI

MASKOWANIE OPERACYJNE W OPERACJI ZACZEPNEJ ARMII I FRONTU Konspekt wykładu

BIBLIOTEKA NARODOWA Armii WP
Katedra Szuki Operacyjnej

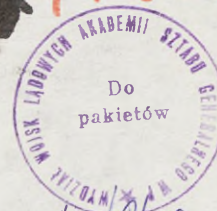
~~_____~~
44307

WARSZAWA

1981

Podpis
Egz.nr. 3.

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

MASKOWANIE OPERACYJNE W OPERACJI ZACZEPNEJ
ARMII I FRONTU

1. Ogólne zasady organizacji maskowania operacyjnego.
2. Cel, zadania i główne wymagania stawiane przed maskowaniem operacyjnym.
3. Sposoby prowadzenia maskowania operacyjnego, jego siły i środki.
4. Organizacja i prowadzenie maskowania operacyjnego w okresie przygotowania i prowadzenia operacji zaczepnej.

1. Ogólne zasady organizacji maskowania operacyjnego.

Przeciwnik na obecnym etapie prowadzi ciągłe rozpoznawanie dyslokacji, stanu przygotowania i rozwinięcia sił zbrojnych państw socjalistycznych. W tym celu wykorzystuje on najnowsze osiągnięcia nauki i techniki.

Dużą rolę w osiągnięciu zaskoczenia przeciwnika przez nasze wojska odgrywa maskowanie. Maskowanie operacyjne stanowi wyjątkowo ważny element operacyjnego zabezpieczenia działań wojsk. W operacji zaczepnej armii i frontu /zarówno w okresie jej przygotowania, jak i prowadzenia/ przed maskowaniem operacyjnym stawia się szczególnie ważne zadania. W wielu bowiem wypadkach od ich wznaczącego wykonania w poważnym stopniu zależy będzie osiągnięcie celu operacji przy minimalnych stratach własnych. Maskowanie operacyjne przedstawia sobą kompleks skoordynowanych pod względem celu, miejsca i czasu przedsięwzięć polegających na wprowadzeniu przeciwnika w błąd odnośnie przeznaczenia armii i frontu w czasie wojny i ukrycia charakteru, skali, przygotowania i prowadzenia operacji. Przyczynia się ono do osiągnięcia zaskoczenia i zachowania zdolności bojowej oraz zwiększa obronę wojsk przed bronią masowego rażenia przeciwnika.

Realizacja przedsięwzięć maskowania operacyjnego w poważnym stopniu zależy od rozwoju sił i środków rozpoznania. W wy-

niżu przedsięwzięcie maskowania i prowadzonego rozpoznania przeciwnych stron następuje swego rodzaju pojedynek - "walka" maskowania i rozpoznania. Z jednej strony występuje oszczędzanie sił i środków rozpoznania, aby wykryć nieprzyjaciela i we właściwym czasie ustalić jak największą ilość danych o nim, z drugiej zaś - podobna tendencja, aby utrzymać i zamaskować to, co stanowi o sile i możliwościach armii oraz zrealizować przedsięwzięcia wprowadzające w błąd, a także zapewniające dogodne warunki narzucania przeciwnikowi swojej woli i sposobu działania. O wygraniu tego pojedynku będzie decydować głęboka wiedza, intelekt organizatorów, spryt i sztuka wykonawców oraz umiejętne wykorzystanie posiadanych sił i środków przeznaczonych do maskowania.

Przedsięwzięcia maskowania operacyjnego realizowane są w warunkach ciągłego prowadzenia rozpoznania przez nieprzyjaciela. Rozpoznanie taktyczne sił zbrojnych NATO, jest obok rozpoznania strategicznego, integralną częścią rozpoznania wojskowego /Military Intelligence/. Rozpoznanie taktyczne /w Bundeswehrze zwane rozpoznaniem ogólnowojskowym/ ze względu na sposób prowadzenia oraz zaangażowane siły i środki dzieli się na: naziemne, powietrzne, radioelektroniczne, chemiczne, bakteriologiczne i radiologiczne oraz morskie.

W zależności od zadań, ilości zaangażowanych sił i środków oraz warunków organizacji rozpoznanie taktyczne dzieli się na dalekie /500-800 km/ i bliźkie /do 200 km/.

Rozpoznanie naziemne prowadzone jest na korzyść operacyjnych i taktycznych związków ogólnowojskowych. Jego zadaniem jest przede wszystkim zdobycie danych o nieprzyjacielu i terenie, obiektach itp., których nie są w stanie uzyskać inne rodzaje rozpoznania /np. informacje dotyczące numeracji oddziałów i pododdziałów przeciwnika, systemu ognia itp./ lub potwierdzenie tych danych. Jest ono prowadzone przez wszystkie pododdziały, oddziały i związki już w okresie przygotowania, a następnie prowadzenia działań bojowych metodą: obserwacji, zasadki, wypadku, walki i ognia.

Ponadto w ramach rozpoznania naziemnego mogą być organizowane patrole rozpoznawcze /PR/, które w sile wzmacnionego plutonu /kompanii/, prowadzą rozpoznanie na głębokość 60-90 km, metoda obserwacji, zasadzki, wypadku, a niekiedy walką.

Rozpoznanie powietrzne uważane jest w NATO za skuteczny środek umożliwiający głębokie przenikanie na tyły przeciwnika i szybkie zbieranie danych rozpoznawczych o jego działaniach i terenie w szerokim pasie. Prowadzi się je dzięki siłami i środkami lotnictwa sił lądowych /na głębokość do 150 km/ i lotnictwa sił powietrznych na głębokość do 150 km/ i lotnictwa sił powietrznych na głębokość 1200 i więcej km.

W zależności od sposobu uzyskiwania danych rozpoznawczych, taktyczne rozpoznanie powietrzne dzieli się na:

- rozpoznanie wzrokowe, prowadzone w celu rozpoznawania rejonu określonego obiektu, dróg marszu oraz korygowania ognia artylerii;

- rozpoznanie fotograficzne, prowadzone zarówno w dzień jak i w nocy, z dużych i małych wysokości. Wysokość lotu samolotu rozpoznawczego wykonującego fotografowanie ustala się w zależności od zadania i sytuacji. Zaleca się jednak dokonywania zdjęć z małych wysokości. /Np. w Wietnamie samoloty RF-4c wykonywały zadania przeważnie na wysokości 100-300 m/;

- rozpoznanie radiolokacyjne obserwacji bocznej, prowadzone z małych i dużych wysokości. System ten stosuje się do rozpoznawania celów w nocy i w warunkach złej widoczności /mgła, śnieżyca itp./;

- rozpoznanie w podczerwieni, podobnie jak poprzednie stosuje się w warunkach nocy i złej widoczności. Bierne urządzenia na podczerwień służą do wykrywania obiektów wypromieniowujących ciepło /silniki, pracujące maszyny, zbiorniki z paliwa itp./;

- rozpoznanie radioelektroniczne - prowadzą je samoloty specjalnie wyposażone, których zadaniem jest wykrywanie środków radiowych i radiolokacyjnych przeciwnika oraz określanie sposobów ich zakłócania.

Do rozpoznania powietrznego zamierza się również wykorzystywać urządzenia telewizyjne, które obecnie pozwalają na obserwację rejonu działań bojowych w dzień na głębokość 60-70 km, w czasie lotu na wysokości 1000 m.

Rozpoznanie powietrzne na korzyść KA prowadzone jest na głębokość do 350 km.

Rozpoznanie radioelektroniczne, dzięki dużemu rozwojowi elektroniki, jest uważane obecnie za jedno z podstawowych, a jednocześnie mających ogromną przyszłość. Rozpoznanie to w sferach abrojnyc NATO zostało określone mianem wojny radioelektronicznej, zadaniem której jest wyeliminowanie lub ograniczenie możliwości użycia środków radioelektronicznych przeciwnika, a także zwiększenie efektywności własnych środków r/elektr.

Przygotowanie i prowadzenie wojny radioelektronicznej obejmuje: ciągłe rozpoznanie wszystkich typów urządzeń radiowych i radiotechnicznych /stacji r/lok./, dezinformację radiową, a także przeciwdziałanie pracującym środkom łączności /radiolokacyjnym i nawigacyjnym/ przeciwnika.

Wychodząc z tego, że w celu zdobycia potrzebnych danych, przeciwnik będzie wykorzystywał różnorodne środki techniczne, maskowanie powinno przeciwdziałać właśnie tym środkom. Zadaniem tym zajmuje się maskowanie bezpośrednie. Przedsięwzięcia maskowania bezpośredniego wojsk i obiektów w pełnym wymiarze wykorzystywane są przy organizacji maskowania operacyjnego.

Sprzęgnięcie wysokiej techniki z coraz doskonalszym przygotowaniem obsługi technicznych środków rozpoznania stawia coraz wyższe wymagania przed tymi, którzy będą organizować i realizować przedsięwzięcia maskowania.

Warunkiem ukrycia i wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd, będzie konieczność poznania taktyczno-technicznych parametrów i możliwości, dodatnich i ujemnych stron, sił i środków rozpoznania, poznanie osobowości tych, którzy organizują i kierują rozpoznaniem oraz zwiększenie wymagań stawianych maskowaniu operacyjnemu.

2. Cel, zadania i główne wymagania stawiane przed maskowaniem operacyjnym.

Celem maskowania operacyjnego w operacji zaczepnej frontu i armii jest wprowadzenie przeciwnika w błąd odnośnie zakresu przygotowania i charakteru przyszłych działań wojsk, faktycznego rozmieszczenia i grupowania uderzeniowego /kierunku głównego uderzenia/, zamiaru i sposobu prowadzenia operacji i uzyskanie zaskoczenia oraz osłabianie efektywności uderzeń przeciwnika i zachowanie zdolności bojowej własnych wojsk.

Zadania maskowania operacyjnego określano się na podstawie celu operacji i sytuacji w jakiej przygotowywana i prowadzona jest operacja.

W okresie przygotowania operacji, zadania maskowania operacyjnego mogą polegać na myleniu przeciwnika w zakresie przedsięwzięć przegrupowania i ześrodkowania wojsk, zamiaru operacji i kierunku głównego uderzenia, rejonu tworzenia i grupowania uderzeniowego i ugrupowania bojowego wojsk armii i frontu, terminu wykonania pierwszego uderzenia jądrowego i przejścia wojsk armii i frontu do operacji zaczepnej.

Ważnym zadaniem maskowania operacyjnego w tym okresie będzie wprowadzenie przeciwnika w błąd odnośnie osiągnięcia przez wojska pełnej gotowości bojowej, rejonów rozmieszczenia stanowisk dowodzenia i systemu łączności, rozmieszczenia lotnictwa, organizacji systemu OPL, rozmieszczenia tyłów frontu i armii i rozmieszczenia ich ważniejszych obiektów.

Zadaniem maskowania operacyjnego w czasie prowadzenia operacji zaczepnej może być wprowadzenie przeciwnika w błąd odnośnie kierunku skoncentrowania głównego wysiłku wojsk i charakteru postawionych im zadań, obiektów i czasu wykonania uderzeń jądrowych, przegrupowania, rozwinięcia i ugrupowania wojsk raketowych, Zi, ZO, lotnictwa frontowego, sił i środków OPL, rubieży /rejonów/ rozwinięcia wojsk, terminu i kierunków wprowadzenia drugich rzutów i odwodów, możliwości zmiany kierunku głównego uderzenia frontu i armii,

przesunięcia i rozwinięcia w nowych rejonach stanowisk dowodzenia i ważniejszych obiektów tyłu frontu i armii. Wykonanie tych zadań wymagać będzie różnorodnych w zakresie charakteru i objętości, lecz zsynchronizowanych pod względem zamiaru, czasu i miejsca przedsięwzięć maskowania.

Wymagania stawiane maskowaniu operacyjnemu są bardzo wysokie.

Powodzenie maskowania operacyjnego osiąga się dokładnym i terminowym wykonaniem zaplanowanych przedsięwzięć, centralizmem w kierowaniu pracami, kontrolą przedsięwzięć utrzymaniem w tajemnicy zamiaru i planu maskowania operacyjnego oraz aktywnością i różnorodnością jego prowadzenia.

Centralne kierowanie maskowaniem operacyjnym jest jednym z ważnych czynników jego powodzenia. Oznacza to, że wszystkie przedsięwzięcia maskowania operacyjnego zorganizowane są i realizowane według jednolitego planu frontu. Armie ogólnowojskowe i pancerne są tylko wykonawcami zadań maskowania operacyjnego określonych przez front.

Wiarygodność maskowania operacyjnego oznacza, że sytuacja wytworzona przez maskowanie powinna posiadać wszelkie cechy realności. Wobec tego konieczne jest, aby wiarygodność była jak najściślej powiązana z zamiarem operacyjnym, z konkretną sytuacją taktyczno-operacyjną i z konkretnym terenem.

Ciągłość maskowania operacyjnego oznacza, że jego przedsięwzięcia powinny być realizowane bez przerwy w każdej sytuacji.

Wynika to ze stałego prowadzenia rozpoznania przez przeciwnika, zarówno w okresie pokoju, jak i wojny.

Aktywność maskowania operacyjnego oznacza możliwość szybkiego reagowania na zmieniającą się sytuację i przetrzucanie głównego wysiłku zgodnie z wynikającymi nowymi zadaniami dla wojsk. Różnorodność przedsięwzięć maskowania operacyjnego eliminuje powtarzalność i stosowanie szablonu w ich realizacji i tym samym utrudnia przeciwnikowi wykrycie zamiaru maskowania operacyjnego.

Zasadnicze znaczenie w czasie organizowania maskowania operacyjnego ma zachowanie w tajemnicy jego zamiaru, planu i realizowanych przedsięwzięć. W tym celu, w opracowywaniu planu maskowania operacyjnego, bierze udział ograniczony krąg osób, każdy wykonawca wykonuje tylko część prac, wszyscy wykonawcy zapoznają się z planem maskowania operacyjnego w określonym czasie i tylko w części ich dotyczącej. Prawdziwy cel przedsięwzięć wprowadzających przeciwnika w błąd powinien być także skrywany przed własnymi wojskami, wszystkie przedsięwzięcia realizowane przez wykonawców powinny wydawać się im niezbędnymi, wiarygodnymi i opartymi na aktualnej sytuacji.

3. Sposoby prowadzenia maskowania operacyjnego, jego siły i środki.

Przedsięwzięcia maskowania operacyjnego powinny służyć przede wszystkim osiągnięciu celów i zadań operacyjnych. Główne zaś założenia maskowania operacyjnego dotyczą wszystkich rodzajów wojsk i służb uczestniczących w danej operacji.

Do najważniejszych form maskowania operacyjnego należy zaliczyć:

- działania taktyczno-operacyjne wojsk, mające na celu wprowadzenie nieprzyjaciela w błąd;
- dezinformacje;
- pozorowanie;
- ukrywanie.

Sposób wykonania poszczególnych form maskowania operacyjnego może być różnorodny.

Działania taktyczno-operacyjne wojsk mogą objąć następujące sposoby maskowania operacyjnego:

- organizację i prowadzenie działań bojowych lub manewru rzeczywistego w celu wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd;
- przegrupowania i manewry /faktyczno/ wojsk mające na celu wprowadzenie nieprzyjaciela w błąd;
- okresową zmianę rejonów rozmieszczenia /środkowania/ oddziałów i związków taktycznych w celu wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd.

Wiele przykładów z historii wojen świadczy, że wykorzystując warunki terenowe, porę roku i doby oraz warunki meteorologiczne można, prowadząc faktyczne działania, skutecznie wprowadzić przeciwnika w błąd i osiągnąć zaskoczenie. Dobitym tego przykładem jest zaplanowanie i przeprowadzenie operacji białoruskiej latem 1944 r., a szczególnie operacja zaczepna 1 frontu białoruskiego pod dowództwem gen. K. Rokossowskiego. W celu osiągnięcia pełnego zaskoczenia nieprzyjaciela kierunek głównego uderzenia frontu wybrano w terenie bagienno-lesistym, trudnym do działań wojsk. W związku z tym, że teren ten był trudny do pokonania /rejon Bobrujska i Witebska/, dowództwo niemieckie nie podejrzewało, że mogą być tutaj prowadzone działania bojowe na dużą skalę. Obrona niemiecka była tutaj bardzo słaba.

Natarcie wojsk w rejonie Bobrujska i Witebska było dla nieprzyjaciela kompletnym zaskoczeniem.

We współczesnych warunkach, ze względu na dużą manewrowość wojsk, działania taktyczno-operacyjne mogą być częściej niż w ~~zajmiam~~ wojnach ubiegłych wykorzystywane dla wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd. Oczywiście ta forma maskowania operacyjnego powinna być realizowana w ścisłym powiązaniu z innymi formami i sposobami maskowania, a przede wszystkim maskowania bezpośredniego.

Dezinformacja we współczesnych warunkach jest niezmiernie istotną formą maskowania operacyjnego. Polega ona na planowym i systematycznym rozprzestrzenianiu mylnych wiadomości i dokumentów dla wprowadzenia przeciwnika w błąd co do faktycznego samieru, organizacji i prowadzenia operacji, a także co do składu i charakteru działania wojsk własnych. Dezinformacja, w zależności od kanału jakim jest przekazywana przeciwnikowi, może być agenturalna, radioelektroniczna, prasowa i poprzez inspirowanie otoczenia.

Dezinformacja może być prowadzona samodzielnie, ale najczęściej stosuje się ją jako uzupełnienie innych form maskowania operacyjnego. Np. w okresie kontruderzenia pod Stalingradem zimą 1943 roku, wojska radzieckie bardzo często wykorzystywały dezinformację w celu mylenia przeciwnika.

Ażeby skryć kierunek głównego uderzenia, a także przygotowania do natarcia poszerzono umocnienie obrony.

Np. w 21 armii /działała na kierunku głównego uderzenia/ prowadzono rozbudowę posornych rejonów obrony, a równocześnie w wydawanych ulotkach, gazetach i radiowych audycjach przekazywano dane świadczące o umacnianiu obrony /"Zbudowaliśmy najlepszy schron", "Utworzyliśmy niedostępną obronę", "Wróg nie przejdzie" itp./. Powinno to utwierdzić przeciwnika w przekonaniu, że wojska radzieckie nawet nie myślą o natarciu na tym kierunku. Publikowano także materiały o planowanych aktywnych działaniach na drugorzędnych kierunkach /"Pietrowska będzie nasza", "Musimy wziąć Kamienku" itp./. Dezinformacja, obok innych form maskowania operacyjnego odgrywała tutaj dużą rolę.

Dezinformacja realizowana jest ściśle według planu plan maskowania operacyjnego, powinna ona potwierdzić rozpoznaniu przeciwnika realność przedsięwzięć wykonywanych wg tego planu.

Ukrywanie polega na wyeliminowaniu lub osłabieniu cech demaskujących charakterystycznych dla określonych celów, obiektów, działań i przeprowadzonych przedsięwzięć. Istota ukrywania polega na dążeniu do całkowitego wyeliminowania możliwości wykrycia przez rozpoznanie nieprzyjaciela rozmieszczenia wojsk i obiektów oraz organizacji i prowadzenia działań.

Ukrywanie w maskowaniu operacyjnym realizuje się poprzez utrzymanie w ścisłej tajemnicy zamiaru i planu podejmowanych działań, skryte organizowanie i prowadzenie działań bojowych, zakłócenie radioelektroniczne, skryte rozmieszczenie wojsk i obiektów.

Przedsięwzięcia w zakresie ukrycia prawdziwych celów i zadań należy ukrywać nie tylko przed rozpoznaniem przeciwnika lecz także przed własnymi wojskami i miejscową ludnością. Jest to główny warunek niezawodnego ukrycia przedsięwzięcia przed rozpoznaniem przeciwnika. Należy mieć na uwadze fakt, że w obecnych warunkach nie da się osiągnąć celu maskowania operacyjnego samym tylko ukrywaniem. Należy równolegle stosować wszystkie możliwe formy i sposoby maskowania operacyjnego.

Poszorowanie polega na tworzeniu pozornych obiektów, rejonów i pozornej sytuacji w celu wprowadzenia przeciwnika w błąd. Istota pozorowania polega na kompleksowym odtworzeniu całości lub tylko niektórych cech i zjawisk występujących w faktycznym działaniu. Poszorowanie realizują faktyczne siły i środki, wykorzystując makłady i inny sprzęt pozorujący.

W pozorowaniu stosuje się najczęściej następujące sposoby: organizację i prowadzenie działań pozornych /demonstracyjnych/, pozorowanie radioelektroniczne, tworzenie obiektów i rejonów pozornych. Celem pozorowania w wojnie jądrowej jest także odciągnięcie zainteresowania rozpoznania przeciwnika od faktycznych obiektów i zmuszenie go do użycia broni jądrowej na pozorne obiekty.

Osiągnięcie ogólnego celu maskowania operacyjnego jest uważankowane ścisłym przestrzeganiem zasad wynikających ze współzależności między poszczególnymi formami maskowania operacyjnego. Główną zasadą współzależności jest dążenie do kompleksowego maskowania, co można osiągnąć tylko przez uspełnienie podstawowego przedsięwzięcia czynnościami z innych form maskowania operacyjnego.

Zadania maskowania operacyjnego wymagają użycia różnorodnych sił i środków. W zależności od przeznaczenia siły przewidziane do wykonania zadań maskowania operacyjnego dzielą się na:

- etatowe pododdziały maskowania;
- wydzielone pododdziały, oddziały, a niekiedy związki taktyczne wojsk lądowych, lotniczych i marynarki wojennej;
- specjalne komórki WSW, aparatu politycznego i organów rozpoznawczych.

Etatowe pododdziały maskowania podlegają Szefostwu Wojsk Inżynieryjnych armii /kompania maskowania brygadysape-rów/ i Szefostwu Wojsk Inżynieryjnych frontu /batalion maskowania/.

Do środków maskowania operacyjnego należą:

- makłady skrojone i sprzętu;
- środki maskowania przeciwradiolokacyjnego /odbijacze katowe, tarasy ekranizujące, makłady foliowe itp./;

- środki pozoracji radioelektronicznej /radiolokatory różnych typów, radiostacje małej, średniej i dużej mocy oraz inne środki promieniujące energią elektryczną/;

- techniczne materiały maskujące /dymy maskujące, farby, materiały wybuchowe, siatki maskujące itp./;

- uzbrojenie i sprzęt bojowy;

- środki specjalne /dokumenty bojowe, szyfry, kody, zdjęcia i filmy, komunikaty, rozgłoszenie radiowe, prasa, telewizja itp./.

Ilość i jakość niezbędnych sił i środków maskowania operacyjnego realizujących przedsięwzięcia maskowania określa się na podstawie celów, zadań i zakresu maskowania operacyjnego, składu wojsk, czasu przewidzianego na organizację operacji, charakteru i właściwości terenu oraz aktywności i możliwości prowadzenia rozpoznania przez nie przyjaciela.

W wypadku wykorzystywania rzeczywistych sił i środków związków taktycznych i operacyjnych do realizacji zadań maskowania operacyjnego, należy przestrzegać następujących zasad:

- siły i środki wydziela się z jednostek drugorzutowych, zapasowych i innych;

- ilość sił i środków wydzielana z jednostki nie może osłabiać nadmiernie zdolności bojowej oddziału lub związku taktycznego;

- wydzielone siły i środki muszą mieć możliwość powrotu do jednostki na czas wykonywania przez nie zadań bojowych;

- należy dążyć, aby w ramach ruchów i przegrupowań faktycznych realizować niektóre z zadań maskowania operacyjnego;

- grupy wydzielone do realizacji zadań maskowania operacyjnego z kilku jednostek działają pod dowództwem oficera wyznaczonego ze sztabu największego organizacyjnej jednostki;

- amunicja bojowa oraz MPS do realizacji zadań maskowania operacyjnego przydziela związek operacyjny organizujący maskowanie operacyjne;

- zaopatrywanie grup wydzielonych do organizacji obiektów pozornych odbywa się według normalnych zasad, a ruch związany z dowozem i ewakuacją musi spełniać rolę potwierdzającą istnienie wojsk w tym rejonie. Organizując rejon pozorny należy pokazać w nim 60-70 % techniki bojowej /w tym do 20 % makiet/, szczeliny i ukryć, dla techniki bojowej do 20 %, do demonstracji działań wojsk - wydzielić 20-30 % wojsk wg etatu.

4. Organizacja i prowadzenie maskowania operacyjnego w okresie przygotowania i prowadzenia operacji zaczepnej.

Maskowanie operacyjne w operacji zaczepnej frontu organizowane jest przez dowódcę i sztab frontu. Armia i inni wykonawcy realizują przedsięwzięcia maskowania operacyjnego określone przez sztab frontu. Podstawą do podjęcia decyzji i planowania maskowania operacyjnego w operacji zaczepnej frontu początkowego okresu wojny są wytyczne Sztabu Generalnego na jego przeprowadzenie, dane z oceny sytuacji i decyzja dowódcy frontu do operacji zaczepnej. W decyzji o maskowaniu operacyjnym określa się: cel, zamiar, główne zadania i przedsięwzięcia maskowania operacyjnego; użyte siły i środki, odpowiedzialnych wykonawców i organizacje kontroli prowadzonych przedsięwzięć. Dowódca frontu formułując zamiar powinien określić główne problemy, które wymagają wprowadzenia przeciwnika w błąd i sposób ich realizacji /co w tym celu należy zrobić/.

W czasie drugiej wojny światowej, główna idea maskowania operacyjnego sprowadzała się przede wszystkim do wprowadzenia przeciwnika w błąd odnośnie zamiaru operacji, ugrupowania wojsk frontu i kierunku głównego uderzenia. Należy zaznaczyć, że maskowanie operacyjne tylko w tym wypadku osiągnie swój cel, jeżeli jego zamiar i realizowane przedsięwzięcia będą określone na podstawie zamiaru i planu operacji zaczepnej, sytuacji operacyjnej i przekonująco zdemonstruje się rozpoznaniu nieprzyjaciela prawdopodobieństwo charakteru prowadzonych przygotowań do utworzenia ugrupowania i działań wojsk frontu w początkowym okresie wojny.

Zamiar maskowania operacyjnego opracowuje się na mapie 1:500 000, na której pokazuje się główną ideę maskowania operacyjnego, zabezpieczającą ukrycie zamiaru operacji zaczepnej frontu i sposoby uylenia przeciwnika w zakresie charakteru przygotowania i prowadzenia operacji. Plan maskowania operacyjnego opracowywany jest przez szereg operacyjny pod kierunkiem szefa sztabu frontu. W planie określa się: cel, zamiar, zadania maskowania operacyjnego /w okresie przygotowania operacji i w czasie wykonania zadania bliższego/, przedsięwzięcia maskowania operacyjnego, wydzielone siły do organizacji pozorowania i działań demonstracyjnych oraz kolejność ich realizacji; odpowiedzialnych wykonawców; organizacje kontroli. Plan opracowuje się opisowo /w formie tabeli/ z załącznikiem mapy zamiaru. W wypadku konieczności opracowuje się oddzielne plany poszczególnych form maskowania operacyjnego /np. plan ukrywania, plan dezinformacji itd./. W opracowaniu planu uczestniczą, w szczególności dotyczącej, szefowie szeregów sztabu frontu, rodzajów wojsk i okręgów. W armii opracowuje się opisowy plan maskowania operacyjnego w zakresie przedsięwzięć przewidzianych w planie frontu dla danej armii. Plan maskowania operacyjnego systematycznie aktualizuje się w zależności od zmieniającej się sytuacji. Plan podpisuje dowódca i szef sztabu frontu, a zatwierdza go szef Sztabu Generalnego razem z planem operacji.

Zadania maskowania operacyjnego doprowadza się do wykonania zarządzeniami, w których określa się jakie przedsięwzięcia i w jakim czasie powinny być realizowane, niezbędne siły i środki, kolejność przygotowania i realizacji przedsięwzięć, terminy i sposoby składania meldunków. W zarządzeniach tych zabrania się przedstawiać planu maskowania operacyjnego w całości. Szef polityczny, wszystkimi siłami i środkami, mobilizuje stan osobowy wojsk w celu zwiększenia poczucia odpowiedzialności w czasie wykonywania zadań.

Kontrolę wypełnionych zadań przeprowadza się drogą obserwacji i fotografowania z powietrza, radio i radiotechniczną kontrolą, wyjazdów przedstawieli sztabu Frontu na miejsca prowadzonych prac, wykorzystanie organów WSW i inne. Szczególną uwagę zwraca się na przestrzeganie zasad maskowania bezpośredniego /maskowanie świetlne, dźwiękowe, ukrywanie, przestrzeganie zasad tajnego dowodzenia itp./. Wyniki kontroli przedstawia się odpowiednim szefom sztabów odpowiedzialnym za wykonywane zadania. Usunięcie nieprawidłowości przeprowadza się natychmiast. Maskowanie operacyjne w okresie przygotowania operacji realizuje się przeprowadzeniem różnego rodzaju przedsięwzięć. Zapewnia ono skryte przygotowanie operacji i powinno wprowadzić rozpoznanie przeciwnika w błąd odnośnie charakteru przygotowań, skali, zamiaru operacji i stopnia gotowości bojowej wojsk frontu.

W celu pokazania pozornego kierunku głównego uderzenia, na kierunku tym należy poszerzać siły i środki, których skąd i ugrupowanie potrafiłoby by prawdopodobieństwo takiego działania. Dla mylenia przeciwnika, duże znaczenie posiadają pokaz pozornego osrodkowania wojsk frontu. Realizuje się go, zgodnie z zamiarem maskowania operacyjnego, poprzez rozbudowę pozornych rejonów rozmieszczenia wojsk, w pierwszej kolejności rakietowych, lotnisk, stanowisk dowodzenia i ważniejszych obiektów tyłu, poszerzając działania wojsk w pozornych rejonach pozostałych wojsk, demonstrowanie przegrupowania wojsk na pozorne kierunki i zorganizowanie pozornej sieci łączności oraz dezinformowanie przeciwnika różnymi kanałami /radio, prasa, inspirowanie otoczenia itp./.

W celu maskowania sił i środków OPL, należy rozbudowywać pozorne rejony pododdziałów i oddziałów oplot, pododdziałów radiotechnicznych oraz pozorne stanowiska dowodzenia OPL, organizować wzmocnienie siły ognia środków oplot na drugorzędnych kierunkach, organizować ruchomą pracę środków ogniowych i radiotechnicznych w pozornych rejonach, aktywizować pracę pozornych sieci dowodzenia, ostrzegania i przekazywania danych.

W całości, kompleks przedsięwzięć w tym okresie, powinien przekonać przeciwnika o prawdziwości obserwowanych prac

niego działań i obiektów, skierować go do wycofnięcia głównych wniosków, zmusić go do uzierzenia, że sytuacja jest prawdziwa i podjęcia przez niego decyzji, która nam odpowiada.

W czasie prowadzenia operacji zaczepnej frontu, maskowanie operacyjne przeprowadza się w celu wprowadzenia przeciwnika w błąd odnośnie kierunku skoncentrowania głównego wysiłku wojsk frontu, przegrupowania i rozmieszczenia w nowych rejonach głównych sił frontu oraz charakteru wykonywanych zadań przez wojska frontu. Dążymy do przeprowadzenia skryte przegrupowania, manewr, odśrodkowania i rozwinięcia wojsk przede wszystkim w okresie nocy i słabej widoczności; wykorzystanie naturalnych ukształtów maskujących terenu i rozbudowę pozornych obiektów na kierunkach obserwowanych przez przeciwnika; stosowanie zakłóceń radiotelegraficznych. W celu pobudzenia pozornych przegrupowań wojsk, manewrów, przesunięcia oddziałów w głąb operacyjnej strefy się pozorowanie, demonstracyjne działanie wojsk i dezinformacja. Maskowanie operacyjne ma ograniczone znaczenie w uzyskaniu sukcesu przeciwnika w operacji zaczepnej, ponieważ może ono skutecznie wprowadzić przeciwnika w błąd i zmusić go do działania według odpowiadającego nam planu.

Wysizek maskowania operacyjnego, w czasie prowadzenia operacji zaczepnej, powinien być skupiony na wykonaniu głównych zadań, ponieważ niemożliwe jest ukrycie przed przeciwnikiem wszystkich przedsięwzięć realizowanych w okresie przygotowania i prowadzenia operacji. Do takich zadań można zaliczyć: wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego frontu i armii, przejście od użycia klasycznych środków walki do użycia broni jądrowej w toku trwania operacji, wejście do bitwy drugiego rzutu, zmiana głównego kierunku działań, forsowanie starciaj przeszkody wodnej itd. Na sukceszenie należy zaznaczyć, że przedsięwzięcia maskowania operacyjnego muszą być realizowane w ścisłym związku z wytworzoną sytuacją, celami i zadaniami wojsk armii i frontu. Niezbędne jest twórczo podchodzić do problemów

maszkowania operacyjnego i nie można stosować tutaj szablonu. Nieumiejętne, słabo zorganizowane maszkowanie operacyjne jest dla nas groźniejsze, niż gdyby wogóle nie było stosowane.

POZOSTE NAUKOWE:

1. Plan realizacji przedsięwzięć maszkowania operacyjnego. Nr bibl. 05623 /schemat/.
2. Redakcje maszkowania. Nr bibl. PP 5622 /schemat/.
3. Instrukcja o maszkowaniu wojsk. Część II. Zasady maszkowania operacyjnego. Nr ewid. 019289.
4. Maszkowanie operacyjne we współczesnych działaniach bojowych. Nr ewid. 010191.

Wykonano w 5 egz.

Exg. nr 1-5 - Bibl. Nauk 0253

Wykonał: mjr DOROCIŃSKI /tel. 50143/

Druk: W.R. dnia 17.06.1981 r.

Nr k.c.masz.: PP 66/K-13/81

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASB WP
Archiw Szeregowo Zbiórki Specjalnej
Nr 44304

